

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

1

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Բարեկամության շատրվանը կառուցվել է Ճարտարապետ Արթուր Թարխանյանի նախագծով: 1982-ին կառուցված շատրվանը դիմացել է 1988-ի երկրաշարժին և բոլոր գյումրեցիների համար դարձել է ուժի, դիմացկունության և գոյատևման խորհրդանիշ:

The Fountain of Friendship was built by architect Arthur Tarkhanyan. Built in 1982, the fountain withstood the 1988 earthquake and has become a symbol of strength, endurance, and survival for all Gyumri residents.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

2

Յինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ռուսական կայսրության պաշտպանական կառույցներից մեկը՝ «Պայտաձև ամրոցը», Ալեքսանդրապոլի տարածքում կառուցվել է 19-րդ դարի կեսին: Դրա պարիսպները մինչև օրս կրում են ոչ հեռավոր անցյալի ծակատամարտերի սպիները:

One of the defensive structures of the Russian Empire, the “Horseshoe Fortress”, was built in the area of Alexandropol in the mid-19th century. Its walls still bear the scars of battles from the not-so-distant past.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

3

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրու պատմական միջուկը «Կումայրի» պատմամշակութային արգելոց-թանգարանի պահպանման տարածքում է։ Յին շենքերը կառուցված են կարմիր և սև տուֆից։ 19-րդ դարի 2-րդ կեսին Գյումրիում շինություններն այս գունային լուծումներով էին, սակայն հետագայում կարմիր տուֆը սպառվեց։ Կումայրի թաղամասում մնացել է 1860-1920 թթ. կառուցված մոտ հազար այդպիսի տուն։

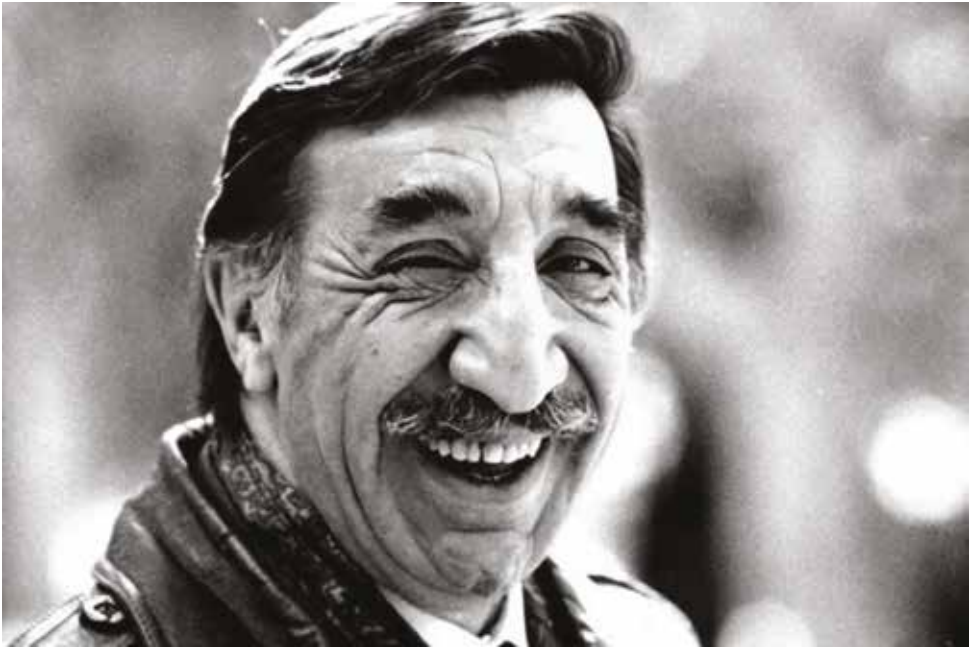
The historical core of Gyumri is within the conservation area of the “Kumayri” historical and cultural reserve-museum. The old buildings are built of red and black tuff. In the second half of the 19th century, buildings in Gyumri were built in these color solutions, but later the red tuff was exhausted. About a thousand such houses built in 1860-1920 remain in the Kumayri district.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

4

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ֆրունզիկ Սկրտչյանին անվանակոչել են Քաղաքացիական պատերազմի հերոս Միխայիլ Ֆրունզեի պատվին։ Մեծ արտիստն իրականում ուներ երկու անուն՝ Ֆրունզե Միեր Մուշեղի Սկրտչյան։

Frunzik Mkrtchyan was named after the hero of the Civil War, Mikhail Frunze. The great artist actually had two names: Frunze Mher Musheghi Mkrtchyan.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

5

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Սյունիք

Խորհրդային տարիներին Լենինականում կառուցվել է 54 արդյունաբերական ձեռնարկություն, որոնցից 13-ը՝ մեքենաշինական: 1984-ի սկզբին Լենինականում ավելի քան 48,000 մարդ զբաղված էր այդ ոլորտում:

During the Soviet era, 54 industrial enterprises were built in Leninakan, 13 of which were machine-building. By early 1984, more than 48,000 people were employed in this sector in Leninakan.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

6

Երկուշաբթի
Monday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Վաճառական և հայտնի բարերար Պետրոս Զիթոցյանն այս պատմական շենքը կառուցել է 1872-ին: Խորհրդային իշխանությունը պետականացրել է այն և շահագործել որպես բազմաբնակարան շենք: 1984-ին այստեղ բացվել է Գյումրու ժողովրդական ծարտաբալետության և քաղաքային կենցաղի թանգարանը, որը գործում է մինչև օրս և այժմ հայտնի զբոսավայր է:

Petros Dzitoghtsyan, a merchant and well-known philanthropist built this historic building in 1872. The Soviet government nationalized it and operated it as an apartment building. In 1984, the Gyumri Museum of Folk Architecture and Urban Life opened here, which operates to this day and is now a popular promenade.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

7

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ալեքսանդրապոլցի հայուհի, մայիսի 5,
1917, Ալեքսանդրապոլ,
«Արաքս» ամսագիր, 1894

Armenian woman from Alexandrapol, May 5,
1917, Alexandrapol, "Araks" magazine, 1894

1905 թվականին վերացվեց նախնական գրաքննությունը, և հայկական պարբերականները շատացան: 20-րդ դարի սկզբին Երևանում և Ալեքսանդրապոլում ի հայտ եկան բազմաթիվ հրատարակչություններ: Ալեքսանդրապոլում հրատարակվում էին մասնավորապես կադետական կուսակցության թերթեր, օրինակ՝ «Ժայռ» պարբերականը (1910-1913):

In 1905, the initial censorship was lifted and Armenian periodicals proliferated. At the beginning of the 20th century, numerous publishing houses appeared in Yerevan and Alexandrapol. In particular, newspapers of the Cadet Party were published in Alexandrapol, for example, the periodical "Zhayr" (1910–1913).

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

8

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Հայտնի դերասան և ռեժիսոր Արմեն Արմենյանը 1922 թվականի հուլիսի 8-ին բեմադրել է «Սասունցի Դավիթ» բացօթյա ներկայացումը, որը դիտել է ավելի քան 10,000 հանդիսատես: 150 դերակատարների մեջ շատ էին Ալեքսանդրապոլի մանկատների երեխաները:

Famous actor and director Armen Armenian staged the open-air play “David of Sasun” on July 8, 1922, which was watched by more than 10,000 people. Among the 150 actors, many were children from the orphanages of Alexandrapol.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

9

Հինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

«Ալեքսանդրապոլի անդրսահմանային առևտուրն առավելապես իրականացվում է երկու քաղաքների՝ Կարսի և Էրզրումի հետ: Հիմնականում ներմուծվում են մետաքս, կիսամետաքս, թուղթ և բրդյա ապրանքներ, մորթիներ, ծխախոտ, փայտանյութ և փայտից պատրաստված տարբեր ապրանքներ, պարենամթերք, չրեր և այլ մանր ապրանքներ»:
Կովկասյան օրացույց, 1852

“The cross-border trade of Alexandrapol is mainly carried out with two cities: Kars and Erzurum. The main imported goods are silk, semi-silk, paper and woolen goods, furs, tobacco for smoking, timber and various wooden products, foodstuffs, dried fruits and other small goods.”
Caucasian Calendar, 1852

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

10

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

«Արտասահմանից ներմուծված ապրանքների դիմաց Ալեքսանդրապոլի վաճառականներն արտահանում են բրինձ, հում կաշի, ոչխարի բուրդ, խոշոր եղջերավոր անասուններ, ասիական կաշվե կոշիկներ և մանր այլ ապրանքներ»:

"In exchange for goods imported from abroad, the merchants of Alexandropol export rice, raw hides, sheep's wool, cattle, Asian leather shoes, and other small goods."

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

11

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրին հարուստ է հուշարձաններով ու քանդակներով. քաղաքի սիրված խորհրդանիշերից են Վարդանանց իրապարակի Վարդան Մամիկոնյանի հեծելազոր-հուշարձանը և «Մայր Հայաստան» հզոր արձանը Սև բերդի մոտ: Քաղաքում շատ են նաև թեմատիկ քանդակները՝ նվիրված երկրաշարժի զոհերին, պատերազմի հերոսներին ու քաղաքի մշակութային դեմքերին, որոնք Գյումրին վերածում են ծվարկված բացօթյա քանդակախտանի:

Gyumri is rich in monuments and sculptures; among its most beloved symbols are the equestrian statue of Vardan Mamikonyan in Vardanants Square and the imposing "Mother Armenia" monument near the Black Fortress. The city is also home to numerous thematic sculptures dedicated to earthquake victims, war heroes, and prominent cultural figures, transforming Gyumri into an expansive open-air sculpture garden.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

12

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրու կենտրոնական այգին ավելին է, քան պարզապես կանաչ տարածքը։ Ամրոցի այգին հիմնադրվել է 19-րդ դարի 70-80-ականներին։ Այստեղ գործել է Ալեքսանդրապոլի ժողովրդական տունը՝ թատրոնը։ Այգում պատմությունը միահյուսված է բնության հետ. թիով աղջիկը, խորհրդային դարաշրջանի հեռախոսախցիկները... Ի դեպ, այստեղ դեռ պահպանվում են նախկին խորհրդային հանրապետություններից բերված ծառերը, որոնք հատուկ ընտրվել են հաշվի առնելով քաղաքի կլիման։

The central park of Gyumri is more than just a green space. The castle park was founded in the 70s-80s of the 19th century. The Alexandrapol People's House, the theater, operated here. Here, history is intertwined with nature: the girl with a shovel, the Soviet-era telephone booths... By the way, trees brought from the former Soviet republics are still preserved here, which were once brought to Leninakan and specially selected taking into account the city's climate.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

13

Երկուշաբթի
Monday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ալեքսանդրապոլում եգոր Օսկանովի գարեջրի պիտակն է։ Արտադրողի անունն ու ազգանունը գրված են ռուսերեն և հայերեն։ Պատկերված է նաև «Ջանադրության համար» պատվո նշանը, որով Ռուսական կայսրությունը խրախուսում էր ձեռնարկատերերին։

This is the label of Yegor Oskanov's beer in Alexandrapol. The producer's name and surname are written in Russian and Armenian. The badge of honor "For Effort" is also depicted, with which the Russian Empire encouraged entrepreneurs.

Ռուսական կայսրությունում 19-րդ դարում սկսվեց գարեջրի արտադրությունը, Ալեքսանդրապոլում ևս գարեջրի գործարաններ բացվեցին։ 1898-ին կառուցվեց «Ալեքսանդրապոլի գարեջրի գործարանը»։ Քաղաքում գարեջուր էին արտադրում ձեռնարկատերեր Է. Օսկանովը, Ա. Ծաղիկյանը և Մ. Զիթոցյանը։ Գարեջուրն արտադրվում էր տեղական սպառման համար, նաև արտահանվում էր։

In the Russian Empire, beer production began in the 19th century, and breweries were also opened in Alexandrapol. In 1898, the "Alexandrapol Brewery" was built. Beer was produced in the city by entrepreneurs E. Oskanov, A. Tsaghikyan, and M. Dzitoghtsyan. Beer was produced for local consumption, and was also exported.

ՀՈՒՆԻՍ
JULY

14

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Նոր շուկան Տիրանայում, Ալբանիա
ՀՀ-ում ԵՄ դեսպան Վասիլիս Մարագոսը
և ԹՈՒՄՈ-ի գլխավոր տնօրեն Մարի Լու
Փափագյանը ստորագրեցին 2.5 մլն եվրոյի
նվիրատվության հուշագիր:

The New Market in Tirana, Albania
EU Ambassador to Armenia Vassilis Maragos
and TUMO Director General Marie Lou
Papazian signed a memorandum of donation
of €2.5 million

ԹՈՒՄՈ ստեղծարար տեխնոլոգիաների
կենտրոնը ԵՄ աջակցությամբ Գյումրու
պատմական շուկան կվերածի
միջազգային խոհարարական դպրոցի:
Գործելու են վարպետանոցներ,
ռեստորաններ, արհեստների
խանութներ, միջոցառումների համար
առանձին տարածք է լինելու: Ծրագիրն
իրականացվում է ֆրանսիական Lyfe
ինստիտուտի գործընկերությամբ:
Բացումը 2026-ին է: Նմանատիպ
շուկաներ գործում են աշխարհի շատ
քաղաքներում:

TUMO Center for Creative
Technologies, with the support of
the EU, will transform the historic
market of Gyumri into an international
culinary school. There will be
workshops, restaurants, craft shops,
and a separate area for events. The
project is being implemented in
partnership with the French Lyfe
Institute. The opening will be in 2026.
Similar markets operate in many cities
around the world.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

15

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Սերգեյ Մերկուրովը խորհրդային մոնումենտալ քանդակագործության դասական է։ Արևելյան հին քաղաքակրթություններից ի վեր առաջինը նա գրանիտն օգտագործեց քանդակագործության մեջ։ Քանդակագործը ծնվել և մեծացել է Գյումրիում։ Նրա տուն-թանգարանում հավաքված են արվեստագետի նշանակալի գործերը։

Sergey Merkurov is a classic of Soviet monumental sculpture. He was the first since the ancient Eastern civilizations to use granite in sculpture. The sculptor was born and raised in Gyumri. His house-museum collects the artist's significant works.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

16

Հինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

«Ցարիցինո» պետական
թանգարան-արգելոց
Tsaritsyno State Museum-Reserve

Մերկուրովը Կառլ Մարքսի մարմարե կիսանդրի ստեղծելու պատվեր ստացավ: Լենինգրադից Նրան ուղարկեցին Եկատերինա 2-րդի մարմարե արձանը (4 տոննա), որը պետք էր մասնատել՝ Մարքսի կիսանդրին ստեղծելու համար: Մերկուրովը որոշում է արձանն ամեն գնով փրկել ոչնչացումից: Նա արձանը գաղտնի ուղարկում է Երևան: Նրա ընկերը՝ Երևանի գլխավոր ծարտարապետ Մ. Գրիգորյանը, արձանը ձևակերպում է որպես մարմարի ջարդոն և... ուղարկում Հայաստանի ազգային պատկերասրահ, որտեղ այն մնում է անվնաս:

Merkurov was commissioned to create a marble bust of Karl Marx. He received a four-ton marble statue of Catherine II from Leningrad, which was supposed to be dismantled to make the Marx bust. Determined to save the statue from destruction, Merkurov secretly sent it to Yerevan. His friend, M. Grigoryan, the chief architect of Yerevan, declared the statue mere marble scrap and arranged for it to be sent to the National Gallery of Armenia, where it remains unharmed.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

17

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Սովորական զովագը Գյումրիում
Regular advertising in Gyumri

Գյումրին համարվում է Հայաստանի հումորի մայրաքաղաքը. Հայաստանում բոլորը համաձայն են: Գյումրիում կատակում են ամենուր՝ աշխատավայրում, տանը, խանութում, նույնիսկ բաղնիքում... Երբ իմանում են, որ մարդը Գյումրուց է, անմիջապես խնդրում են. «Դե, մի անեկդոտ պատմիր»:

Gyumri is considered the humor capital of Armenia. Everyone in Armenia agrees. In Gyumri, people joke everywhere: at work, at home, in the store, even in the bathroom... When they find out that a person is from Gyumri, they immediately ask: "Well, tell me a joke."

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

18

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրին հաճախ կոչվում է Հայաստանի «արվեստի մայրաքաղաք». այստեղ են գործել Լվեքսանդրապոլի նկարչական դպրոցը և այնպիսի նկարիչներ, ինչպիսիք են Մարիամն Երանուհի Ասլամազյան քույրերը: Քաղաքում այսօր գործում են մի քանի պատկերասրահներ և թանգարաններ՝ Ասլամազյան քույրերի պատկերասրահ, Style Art Gallery, Cobweb Art Gallery, որոնք ներկայացնում են ինչպես դասական, այնպես էլ ժամանակակից գեղանկարչություն:

Gyumri is often referred to as the “art capital” of Armenia. It has been home to the historic Alexandrapol Painting School and renowned artists such as the Aslamazyan sisters, Mariam and Yeranuhi. Today, the city hosts a number of galleries and museums — including the Aslamazyan Sisters Gallery, Style Art Gallery, and Cobweb Art Gallery — which showcase both classical and contemporary painting.

Ժաննա Մելքոնյան
Janna Melkonyan
1977

2026

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

19

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
--------	--------	--------	--------	---------	--------	--------

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10 11 12

13 14 15 16 17 18 19

20 21 22 23 24 25 26

27 28 29 30 31

Դիտվող Պոլոզ Մուկուչն է

The drummer is Poloz Mukuch

Պոլոզ Մուկուչին մի օր խնդրեցին կնքահայր լինել: Հայր Աբակումը հարցրեց.

— Կնքահայր, ինչ անուն տանք երեխային:

— Մուկուչ կոչիր, — պատասխանեց Պոլոզը:

— Բայց չէ որ Մուկուչը քո անունն է:

Հարբած Մուկուչը վրա բերեց.

— Ես քեզ ասում եմ՝ երեխային Մուկուչ անվանիր: Ես և՛ Պոլոզն եմ, և՛ Մուկուչը, մինչդեռ երեխան ընդհանրապես անուն չունի:

Poloz Mukuch was once asked to be a godfather.

Father Abakum asked:

- Godfather, what name should we give the child?

- Call him Mukuch, - Poloz answered.

- But isn't Mukuch your name?

The drunk Mukuch answered.

- I tell you, call the child Mukuch. I am both Poloz and Mukuch, while the child has no name at all.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

20

Երկուշաբթի
Monday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Պոլոզ Մուկուչի հուշարձանը Գյումրիում,
քանդակագործ՝ Նարեկ Սամվելյան
Monument to Poloz Mukuch in Gyumri,
sculptor: Narek Samvelyan

Տարրական դպրոցում Պոլոզ Մուկուչի համադասարանցին և ընկերը հայ գրականության դասական Ավետիք Իսահակյանն էր: 1950-ականներին, իմանալով, որ Պոլոզ Մուկուչի գերեզմանն անմխիթար վիճակում է, Իսահակյանը 700 ռուբլի է տալիս շիրինը կարգի բերելու համար: Տապանաքարի վրա գրում են. «Մի գյումրեցուց՝ մյուսին»:

Poloz Mukuch’s classmate and friend in elementary school was the Armenian literary classic Avetik Isahakyan. In the 1950s, upon learning that Poloz Mukuch’s grave was in a deplorable state, Isahakyan donated 700 rubles to restore it. The inscription on the tombstone reads: “From one Gyumri resident to another.”

2026

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

21

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Գյումրու գլխավոր հրապարակից դուրս եկող փողոցներով քայլելով՝ կհայտնվեք հին քաղաքում: Այստեղ, սալարկված փողոցների երկայնքով, պատը-պատին՝ 18-19-րդ դարերի առանձնատներ են կանգնած: Դրանք պահպանել և մեզ են հասցրել վարպետ քարհատների ու քարտաշների յուրօրինակ ոճը, որոնք պատուհանների և դռների շրջանակները փորագրել են, ամենատարբեր զարդանախշերով գեղեցկացրել են շենքերի քիվերն ու ճակտոնները:

Walking along the streets that lead out from Gyumri's main square, you enter the old town. Along the paved streets, row after row of private houses from the 18th and 19th centuries stand, preserving the unique style of master masons. They carved intricate frames for windows and doors and adorned the cornices and facades with a rich variety of decorative ornaments, leaving a lasting testament to their craftsmanship.

2026

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

22

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
--------	--------	--------	--------	---------	--------	--------

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10 11 12

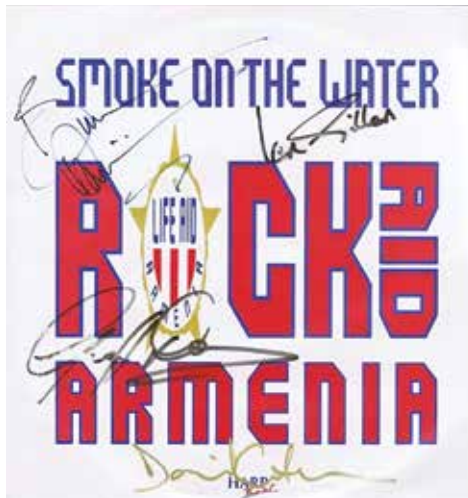
13 14 15 16 17 18 19

20 21 22 23 24 25 26

27 28 29 30 31

Իեն Գիլանը՝ դպրոցի բացմանը, Գյումրի, 2013

Ian Gillan at the school opening, Gyumri, 2013

Ռոք երաժիշտներ Իեն Գիլանը (Deep Purple) և Թոնի Այոմին (Black Sabbath) այլ ռոք աստղերի հետ 2011-ին բարեգործական սինգլ ձայնագրեցին, որպեսզի Գյումրիում երաժշտական դպրոց կառուցեն (Օկտետ դպրոցը բացվել է 2013-ին): «Հայաստանն իմ հոգևոր հայրենիքն է, և սա կրոնի հետ կապ չունի: Պարզապես դուք, հայեր, դուք եք գալիս ինձ»,– մի անգամ ասել է հանրահայտ երգիչը:

Rock musicians Ian Gillan (Deep Purple) and Tony Iommi (Black Sabbath) recorded a charity single in 2011 with other rock stars to build a music school in Gyumri (the Octet School opened in 2013). “Armenia is my spiritual homeland, and this has nothing to do with religion. I just like you Armenians,” the famous singer once said.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

23

Հինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Հ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
			1	2	3	4
						5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

«Պատերազմը սկսվելուն պես գերմանացի դիվանագետները ստիպված էին Մոսկվայից Գերմանիա վերադառնալ Հայաստանով: Գերմանիայից եկած խորհրդային դիվանագետներին Թուրքիայով էին հետ ուղարկում: Գերմանացիներին տեղափոխող գնացքը 1941-ի հուլիսին հասավ Լենինական: Ախուրյան գետի վրայով երկկողմ անցումը տեղի ունեցավ միաժամանակ՝ 1941-ի հուլիսի 19-ին և 20-ին»:
Բեռլինում խորհրդային դեսպանի թարգմանիչ Վալենտին Բեռեժկովի հուշերից

“As soon as the war began, German diplomats were forced to return from Moscow to Germany via Armenia, while Soviet diplomats from Germany were sent back through Turkey. The train carrying the Germans reached Leninakan in July 1941. The two-way crossing of the Akhuryan River occurred simultaneously on July 19 and 20, 1941.”
— From the memoirs of Valentin Berezhkov, translator for the Soviet ambassador in Berlin

2026

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

24

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Մ. Ա. Պեշկովը՝ Մաքսիմ Գորկին,
Ա. Մռավյանը, Շ. Էլիավան,
Ս. Տեր-Գաբրիելյանը, 1928

M.A. Peshkov, Maxim Gorky and A. Mravyan,
Sh. Eliavan, S. Ter-Gabrielyan, 1928

Գյումրու Կենտրոնական զբոսայգին կրում է Մաքսիմ Գորկու անունը: Գորկին 1928 թվականի հուլիսի 24-ին Թբիլիսիից մեկնում է Երևան: Ճանապարհին կանգ է առնում տարբեր քաղաքներում, շփվում մարդկանց հետ, հիանում Հայաստանի բնությամբ, որը «լեռները գրկել և հսկում է... կենդանի էակների սիրով ու քնքշությամբ»: Ռ. Ավագյան, «Բարեկամներիս աչքերով»

The Central Park of Gyumri is named after Maxim Gorky. Gorky left Tbilisi for Yerevan on July 24, 1928. On the way, he stopped in different cities, talked with people, and admired the nature of Armenia, which “embraces and guards the mountains... with the love and tenderness of living beings.” R. Avagyan, “Through the Eyes of My Friends”.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

25

Շաբաթ
Saturday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

1922 թվականին որոշվեց Ալեքսանդրապոլում կառուցել 18,000 ճախարակ և 450 հաստոց ունեցող մանվածքային արտադրամասով ֆաբրիկա: Հայաստանի թեթև արդյունաբերության առաջնեկի կառուցմանը մասնակցում էր ամբողջ երկիրը: Մոսկվայից, Իվանովոյից, Սերպուխովից և այլ քաղաքներից Ալեքսանդրապոլ առաքվեցին սարքավորումներ, ժամանեցին շինարարներ, մոնտաժողներ և ցուլիակներ:

In 1922, a decision was made to build a factory in Alexandrapol, featuring a yarn workshop equipped with 18,000 pulleys and 450 machines. The construction of Armenia’s first light industry became a nationwide effort. Equipment was delivered from Moscow, Ivanovo, Serpukhov, and other cities, while builders, assemblers, and weavers arrived to bring the project to life.

Լենինականի տեքստիլ կոմբինատը, 1928
Leninakan Textile Factory, 1928

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

26

Կիրակի
Sunday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Արիստակեսյան պարարվեստի դպրոց
Aristakesian Dance School

«Կինը պարզապես հաճելի լինելու համար չի ծնվում:
Կինը ծնվում է իր մտավոր, բարոյական և ֆիզիկական
հատկանիշները զարգացնելու համար»:
Ձապել Եսայան, արձակագիր, բանաստեղծ, թարգմանիչ,
գրականության պրոֆեսոր և կանանց իրավունքների
հայտնի պաշտպան

“A woman is not born simply to be pleasant. A
woman is born to develop her intellectual, moral,
and physical qualities.” Zabel Yesayan: Prose writer,
poet, translator, professor of literature, and a well-
known advocate for women’s rights.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

27

Երկուշաբթի
Monday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Հուլիսի 27: Տիրոջ Պայծառակերպության ավանդական տոնը նշվում է Հատկից 14 շաբաթ անց: Այդ օրն ամբողջ Հայաստանում մարդիկ ավանդաբար ջուր են ցողում միմյանց վրա և աղավաղները բաց թողնում: Գյումրիում, համատարած ջրոցիից բացի, ջրավազանները վարդի թերթիկներով լցնելու ավանդույթ կա:

July 27: The traditional Feast of the Transfiguration is celebrated 14 weeks after Easter. On this day, people throughout Armenia traditionally sprinkle water on one another and release doves. In Gyumri, in addition to the widespread water sprinkling, there is a custom of filling basins with rose petals.

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

28

Երեքշաբթի
Tuesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
			1	2	3	4
						5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Էրզրումում մոլեգնող ժանտախտի պատճառով Կարսից վերադառնալիս Պուշկինը Գյումրիում անցկացրել է երեք-չորս օր, ձանձրացել է, բեղեր թողել, մատիտով ինքնանկար ուրվագծել ու մակագրել. «Պատկերել է ինքն անձամբ, Գյումրու կարանտինի պատճառով իր տրտմեցնող բանտարկության ժամանակ, հուլիսի 28, 1829»:

Due to the plague raging in Erzurum, Pushkin spent three or four days in Gyumri upon returning from Kars, got bored, grew a mustache, sketched a self-portrait with a pencil, and captioned it: "Painted by himself, personally, during his sad imprisonment due to the quarantine in Gyumri, July 28, 1829."

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

29

Չորեքշաբթի
Wednesday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Ալեքսանդր Գրիգորյան, «Կեսօր», 2005
Alexander Grigoryan, "Noon", 2005

Գյումրին, գտնվելով Շիրակի պտղաբեր գոտում, շրջապատված է այգիներով, որտեղ աճեցնում են խնձոր, տանձ, սալոր, ծիրան ու տարբեր հատապտուղներ: Քաղաքի շուկաներում կարևոր տեղ ունեն տեղական մրգերը՝ ինչպես թարմ, այնպես էլ չրերի, մուրաբաների ու կոնյակտների տեսքով, որոնք Գյումրիի կենցաղի ու խոհանոցի անբաժան մասն են:

Gyumri, located in the fertile Shirak zone, is surrounded by orchards where apples, pears, plums, apricots, and various berries are grown. Local fruits hold an important place in the city's markets, both fresh and in the form of dried fruits, jams, and compotes, which are an integral part of Gyumri's daily life and cuisine.

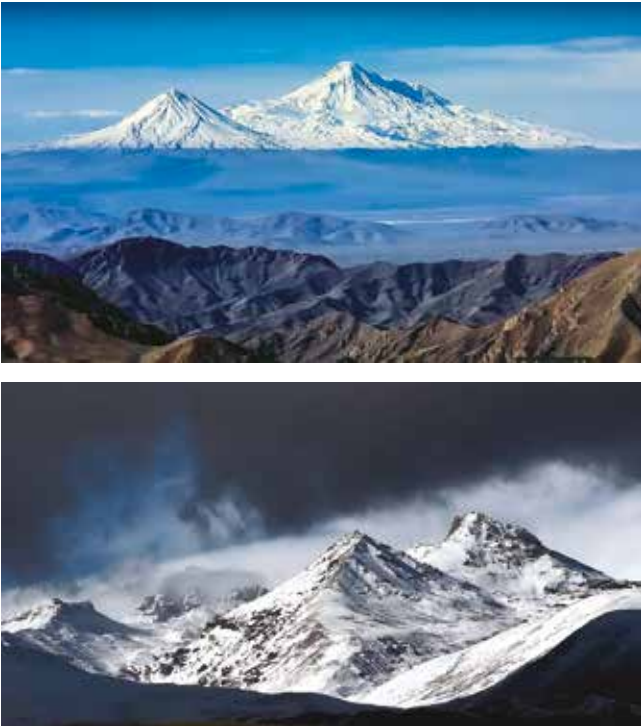
ՀՈՒԼԻՍ
JULY

30

Յինգշաբթի
Thursday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
	1	2	3	4	5	
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Արարատ սարը
Արագած սարը
Mount Ararat
Mount Aragats

«Պարզ երկնքում սպիտակին էր տալիս ծյունածածկ, երկգագաթ լեռը»: Փայլում էր: «Ի՞նչ լեռ է»,– առաջ ձգվելով հարցրի և ի պատասխան լսեցի. «Արարատն է»: Ես անհագորեն նայեցի բիրլիական լեռանը, տեսա նրա գագաթին խարսխված տապանը՝ նորացման և կյանքի հույսով...»:
Ա. Պուշկին, «Ճանապարհորդություն դեպի Արզրում»
Իրականում բանաստեղծի առջև ոչ թե Արարատն էր, այլ Արագածը: Բանաստեղծի երթուղին անցնում էր Յյուսիսային Հայաստանով. Գյումրուց հնարավոր էլ տեսնել Արարատը:

"A snow-capped, two-peaked mountain shone white in the clear sky." It was shining. "What mountain is it?" I asked, leaning forward, and heard in response: Ararat. I gazed insatiably at the biblical mountain, I saw the ark anchored on its peak, with the hope of renewal and life..." A. Pushkin, "Journey to Arzrum"
In reality, the poet had in front of him not Ararat, but Aragats. The poet's route passed through Northern Armenia. It is impossible to see Ararat from Gyumri.

2026

ՀՈՒԼԻՍ
JULY

31

Ուրբաթ
Friday

Ե M	Ե T	Չ W	Յ T	ՈՒ F	Շ S	Կ S
			1	2	3	4
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

20-րդ դարի սկզբին Ալեքսանդրապոլի գավառում կար երկու հիվանդանոց, մեկ հիվանդանոց էլ՝ Ալեքսանդրապոլում:

At the beginning of the 20th century, there were two hospitals in the Alexandrapol province, and one hospital in Alexandrapol.